

Lisa Vabariigi Valitsuse korralduse “Advokaadikutse kaitse konventsiooni heakskiitmine ja volituse andmine” eelnõu seletuskirja juurde

KOOSKÕLASTUSTABEL

Kooskõlastamise käigus esitatud märkused ja ettepanekud Vabariigi Valitsuse korralduse “Advokaadikutse kaitse konventsiooni heakskiitmine ja volituse andmine” eelnõule

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Välisministeeriumile, Eesti Advokatuurile ja Riigiprokuratuurile.

Tagasiside esitasid Eesti Advokatuur, Riigiprokuratuur ja Välisministeerium. Sisulise tagasiside esitasid Eesti Advokatuur ja Välisministeerium. Eesti Advokatuur ja Riigiprokuratuur toetavad advokaadikutse kaitse konventsiooni ja selle heakskiitmist. Välisministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega.

Esitatud sisulisi arvamusi ja ettepanekuid ning nende arvesse võtmist on kajastatud alltoodud kooskõlastustabelis.

	Ettepaneku esitaja:	Märkused/ettepanekud:	Seisukoht/selgitus:
1.	Eesti Advokatuur	1. Tähelepanek seletuskirja osas. Konventsiooni art 6 lg 3 nõuab, et advokaadile tagatakse võimalus suhelda oma potentsiaalsete klientidega konfidentsiaalselt, sõltumata suhtlusviisist ja -vormist. Selle nõude täitmisega on Eestis meie hinnangul probleeme, sest meie regulatsioon ei taga piisavalt advokaadikliendi vahelise suhtluse konfidentsiaalsust näiteks seoses jälitustoimingutega, kuna meil puuduvad Euroopa Inimõiguste Kohtu standardile vastavad meetmed jälitustegevuse käigus kogutud kutsesaladusega kaetud teabe eraldamiseks, sellele juurdepääsu piiramiseks, selle teabe kogumisest teavitamiseks ja selle teabe kustutamiseks või hävitamiseks (seda seisukohta toetab osaliselt ka kohtupraktika). Probleeme esineb näiteks ka konventsiooni art 6 lg 1 p e valdkonnas, st mitte alati ei ole tagatud	<u>Arvestatud</u> 1. Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõu seletuskirjas on artikli 6 lõike 1 punkti e ja artikli 6 lõike 3 käsitlevad seletused muudetud vastavalt Eesti Advokatuurilt saadud sisendile.

		advokaatide tõhus juurdepääs kõikidele asjakohastele materjalidele. 2. Samuti vajab seletuskirjas juba otsesõnu mainitu kõrval advokatuuri hinnangul õiguskord veel tõenäoliselt mõnes aspektis edasi arendamist. Eelkõige puudutab see konventsiooni art 9 lg 1 p b (advokaadi õigus nõuda, et advokatuuri teavitatakse alati, kui temalt on mistahes põhjusel võetud vabadus), art 9 lg 3 p a (advokatuuri õigus pääseda ligi advokaadile, kellelt on võetud vabadus), art 3 lg 3 p c (advokatuuri võimalus osaleda istungitel advokaatide vastu algatatud menetlustes). 3. Soovime edaspidi esitada muudatusettepanekuid konventsiooni eestikeelse tõlke korrigeerimiseks, kuna eelnõule lisatud tõlkes esineb ebatäpsusi.	<u>Teadmiseks võetud</u> 2. Õiguskorra muutmise vajadusega arvestatakse edasiste menetlusseadustike muudatuste väljatöötamisel. <u>Teadmiseks võetud</u> 3. Muudatusettepanekute saabumisel edastatakse need ülevaatamiseks ning konventsiooni teksti ja selle seletuskirja tõlgete korrastamiseks vandetõlgile.
2.	Välisministeerium	1. Välisministeeriumi (VäM) arvates on oluline, et advokatuur avaldaks oma arvamuse enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist, kuna ka konventsiooni artikli 4 lõige 3 peab oluliseks kutseühendustega õigeaegset konsulteerimist neid puudutavates küsimustes. Kui Justiits- ja Digiministeeriumi (JDM) arvates on oluline kiirmenetluses konventsioonile alla kirjutada, et demonstreerida Eesti ametivõimude pühendumist konventsiooni eesmärkide täitmisele, tuleb enne selle ratifitseerimist viia läbi kõiki asjakohaseid ministeeriume ja asjassepuutuvaid asutusi ja huvigruppe kaasav kooskõlastusring. Samuti peaks eelnõuga saama mõistliku aja jooksul tutvuda ka teised ministeeriumid, kuna esialgu edastati see kooskõlastamiseks vaid VäMile. Konventsioon võib omada puutumust Siseministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Rahandusministeeriumi haldusalaga.	<u>Teadmiseks võetud</u> 1. Eelnõu edastati kooskõlastamiseks Välisministeeriumile, Eesti Advokatuurile ja Riigiprokuratuurile. Seega on Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul peamised asjassepuutuvad huvirühmad, sh Eesti Advokatuur, olnud kaasatud ja saanud võimaluse oma arvamust avaldada. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul on advokaadikutse kaitse äärmiselt oluline ja konventsiooni allkirjastamine tugev õigusriigi põhimõtete järgimise väljendus. Kuna konventsiooni vastuvõtmise ja selle allakirjutamise vaheline aeg on jätud väga lühike, on eelnõu ettevalmistamine ning sellele

		2. Konventsiooni osalisriigiks saamise mõjud on ilmselt ajapuudusel jäänud põhjalikumalt analüüsimata. Kuna konventsiooniga luuakse järelevalvemehhanism (III ptk), siis tõstatab VÄM küsimuse, kas seoses sellega võib konventsiooni osalisriikidel tekkida täiendavaid rahalisi kohustusi või kas see võib viia täiendavate rahaliste kohustuste tekkimiseni Euroopa Nõukogu raames. Seletuskirjas ei ole kajastatud, kas ja kuidas võiks Eesti esitada eksperdirühma (GRAVO) oma kandidaadi, kas see jääks JDM koordineerida või kuuluksid kohaldamisele pigem rahvusvaheliste kohtunike nimetamiseks kehtivad eeskirjad. GRAVO hakkab kontrollima konventsiooni rakendamist ja selle sätete järgmist konventsiooniosaliste poolt. Seletuskirjas artikli 12 ja teiste asjakohaste artiklite juures tuleks selgelt välja tuua, et JDM saab olema konventsiooni rakendamise eest vastutav pädev asutus, kes organiseerib riigisisest suhtlust GRAVOga, vastab küsimustikele, tagab vajadusel aruandluse, võtab vastu visiite, korraldab soovitudele vastamist jmt.	järgnenud kooskõlastusring osutunud kiireloomuliseks. Konventsiooni ratifitseerimise seaduse eelnõu valmimisel edastatakse see aegsasti ministeeriumidele ning asjassepuutuvatele asutustele ja huvirühmadele kooskõlastamiseks, et kõigil oleks piisavalt aega sisuliste arvamuste esitamiseks. <u>Arvestatud osaliselt</u> 2. Eelnõu seletuskirja punktis 7 on märgitud, et konventsioonile allakirjutamine ei too eelduslikult Eesti Vabariigile kaasa riigieelarvelisi kulusid ega tulusid. Rahaliste kohustuste kaasnemist ei nähtu konventsioonist ja seda ei väljendatud ka konventsiooni aruteludel, kus ministeeriumi esindaja osales. GRAVO ekspertrühma kandidaadi esitamise korral võivad kaasneda eksperdi tegevusega kaasnevad kulud (nt sõidukulud, päevaraha jm), mis senisele kogemusele tuginedes reeglina kaetakse Euroopa Nõukogu poolt. Samuti ei kaasne liikmesriikidele eelduslikult kulusid seoses osalemisega konventsiooniosaliste komitee töös. Ekspertühma GRAVO liikmete valimist ei ole seletuskirjas käsitletud põhjusel, et valimisprotsess ei tulene ei konventsioonist ega selle seletuskirjast. Konventsiooni artikli 10 lõike 6 kohaselt võtab GRAVO vastu oma
--	--	--	---

		3. VäM palub täpsustada seletuskirja artikli 2 kolmanda lõike punktis b analüüsi selle sätte võimaliku mõju ja ulatust osas ning selgitada, kas see võiks kaasa tuua vajaduse seadusandlust täpsustada. Nimetatud säte kehtib ka isikutele, keda rahvusvaheline kohus või rahvusvahelise organisatsiooni loodud organ on tunnustanud pädevana tegutsema menetlustes, kus nad nõustavad või esindavad osapooli. Seega tõusetub küsimus, kas ja kuidas on tagatud isikute kaitse, keda on esindajana tunnustanud rahvusvaheliselt, kuid kes ei pea ilmingimata olema advokatuuri liige. 4. Konventsiooni artikkel 9 lõige c võimaldab advokaadil kutsuda läbiotsimise juurde kutseühenduse esindaja või sõltumatu advokaat, selle sätte kommentaariks on JDM kirjutanud, et väljatöötamisel on asjakohane kriminaalmenetluse seaduse muutmise eelnõu, mis kõikide ametiprivileegide kaitsega seonduva korrastab ning kommenteeritavas punktis nõutava tagatise Eesti seadusandluses otsesõnu sätestab. VäM teeb ettepaneku kaaluda vajadust täiendada eelnõu sättega, mis tagaks advokaatidele võimaluse nõuda, et kutseühendust teavitatakse alati, kui neilt on mis tahes põhjusel võetud vabadus, sealhulgas selle sammu õiguslikust alusest ning kohast, kus neid hoitakse, mis tagaks konventsiooni artikli 9 lõike 1 punkt b kohustuse täitmise. VäM teeb samuti ettepaneku kaaluda võimalust, et	töökorra, mis peab muu hulgas sätestama ka liikmete valimise täpsema korra. Seletuskirja artikleid 12 ja 13 on vastavalt täiendatud. <u>Arvestatud</u> 3. Konventsiooni artikli 2 lõike 3 punktis b nimetatud isikute suhtes konventsiooni kohaldamise mõju ja ulatus vajavad põhjalikumat analüüsi, mille tegemine ei ole käesoleva eelnõu ajaraamis võimalik. Nimetatud artikli osas reservatsiooni tegemise vajadus otsustatakse edasise analüüsi käigus ja esitatakse ratifitseerimise seaduse eelnõu raames. Analüüsi tulemusel selgub ka, kas tekib vajadust siseriikliku õiguse muutmiseks. <u>Teadmiseks võetud</u> 4. Välisministeeriumi esitatud ettepanek esitatakse vastava eelnõu koostajatele seisukoha kujundamiseks ja võimalusel arvestamiseks.
--	--	---	--

		seadus annaks kutseühendustele võimaluse osaleda advokaatide vastu algatatud menetlustes korraldatavatel istungitel, mis võivad olla seotud nende kutsetegevusega ning seda ka kohtuistungitel, mis on kuulutatud kinniseks.	
--	--	---	--